

-Vit friðaðu ikki bøn fyrr enn vit høvdu fiskað toskin upp, og tær stongdu leiðirnar eru mest fyrri at friða tann unga upsan. Tá so upsin kemur út á tað djúpra vatnið, so verður hann fiskaður hart og effektivt.

At tað tí er ov lítið av fiski til í ár kemst av tí, at vit fiska so hart, at vit alla tíðina mugu fáa góðar árgangir inn. Og er tað bara ein vánaligur árgangur, so minskar fiskiskapurin sigur hann.

Upsin

Hjalti í Jákupsstovu sigur víðari, at hvat upsanum viðvíkur, so veksur hann upp inni við land, og tá hann verður umleið fyra ára gamal fer hann út og kemur tá verður hann fiskaður.

-Taka vit 1000 tilfíkar upsar, sum fara út eitt árið, so er veiðutrýstið so høgt, at teir fyrstu 500 verða fiskaðir tað fyrsta árið. Og harumframt eru 200 deyðir av náttúrávum. Eftir eru bert 300 til árið eftir. Og av teimum fiskar tú so aftur helvtina. So til tað triðja árið eru ikki meira enn 100 upsar eftir av teimum 1000, sum komu inn í fiskiskapin tvey ár frammanundan. Og hetta merkir so aftur, at tað tá alla tíðina má vera góð tilgongd. Annars gongur tað galið. Og tí er tað einki löggið í, at tað er lítið av fiski í ár, tí tað er ein lítill árgangur. So verður tað møgulega betri næsta ár, tí nú er so nógvur seiður framvið landi.

-Men hann kann eisini fiskast uppá tvey ár og so er lítið, og so mugu vit vóna, at tá aftur kemur ein nýggjur góður árgangur.

Hjalti í Jákupsstovu vísir á, at fara við ístaðin niður á eitt veiðutrýst, sum er 30%, so munda vit at hækka grundstovnin av tí, sum er til at taka, og tá fær hvørt skipið eisini meira.

Hann vísir á, at tað sum eitt nú umrøddu trolararnar menn vilja, er at sleppa at fiska innanfyri stongdu leiðirnar, tí har stendur nakað av smærri upsa. Og fer bert at koma okkum aftur um brekku.

Høvuðstrupulleikin er tann, at tað samanumtikið eru ov nógv skip.

-Nú vísa vestmenn-ingarnir í Sosialinum á, at bátatalið longu er minnað alt ov nógv!

-Tað dugi eg ikki at meta um, men tað sæst so ikki á avreiðingunum, og hyggur ein í hagtølini hjá Óla Jacobsen, so høvdu partolaramir 1000 fleiri dagar í sjónum í fjør enn árið fyrri.

Vinna einki við at minka meskavið

Hjalti í Jákupsstovu sigur víðari, at hann als ikki er samdur við monnum í tí, at tað verður tann stóri vinningurin upp á longri sikt at fara frá 145 niður aftur á 135 mm og at lata allar tær stongdu leiðirnar upp aftur.

-Vit verandi flota kanst tú kanska fáa nakrar stertar aftrat letur tú upp, men tú er eftir einki heilt stuttari tíð uppaftur verri fyrri.

Stjórin á Fiskirannsóknarstovuni heldur tað annars vera fullkomiliga meningsleyst hjá fiskifrøðingum at liggja og trætast við fiskimenn um hetta.

-Um ikki landið, teir stýrandi og sum kenna hesi viðurskipti uppá kroppin, fjølmiðlarnir o.o. ikki fara inn og hyggja sjálvi, hvat gongur fyrri seg, so er tað heila meiningsleyst.

-Í einum landi, sum hevur ein so einfalda vinnu sum okkara er tað heilt burturvið, at tað er ein træta millum trolararnar og Fiskirannsóknarstovuna og millum snellumenn og Fiskirannsóknarstovuna. Hetta er ein træta, sum feløgini sjálvi skuldu tikið upp sínámillum.

Orðaskiftið

-Í lögtinginum er tað so, og sum eg fyrr havi fingið nøs fyrri, at teir, sum lut-taka í fiskivinnuorðaskiftinum eru fiskimenn og reiðararnir, meðan hinir halda seg til sítt egna. Skúlamenn tosa um skúla ístaðin fyrri at tað vóru skúlamenn, sum tosaðu um fiskiskap og fiskimenn, sum tosaðu um skúlar. Tá høvdu vit kanska fingið bífígar skúlar og eina betri stýring av fiskiskapinum.

Hjalti í Jákupsstovu sigur víðari, at tað er fullkomiliga galið við orðaskiftinum í hesum landi. -Hvat tosa tey t.d. um í skúlanum! Tosa tey kanska um fisk har! Nei.

Tosa tey um, hvat vit skulu liva av í framtíðini annað enn fisk! Nei. Hetta átti at verið eit krav, at okkara høvuðsvinna var ein tvungin lærugrein í samfelagskunnleika og ikki nakað, sum tey bara av úlvild kunnu velja sær. Tá hevði alt samfelags-orðaskiftið kunnað verið øðrvísi og uppbyggjandi og ikki sum nú, har einki kemur burtur úr.

Toskurin!

Hjalti í Jákupsstovu sigur víðari, at líta vit eftir hagtølunum hesa øldina, so

hevur fiskiskapurin eftir toski ligið millum 20.000 og 40.000 tons. Hann fór niður um 10.000 tons undir krígunum av náttúrligum orsökum, tí menn sluppu ikki út. Men sjálvst undir fyrri heimskriggi var hann upp ímóti 20.000 tonsunum. Tað vísir, at hesin landgrunnurin hesa øldina hevur borið ein rættligja javnan stovn millum 20.000 og 40.000 tons ella einki 27.000 tons í meðal. Men so kemur tú fram til 1977. Nú skulu vit sjálvir stýra, vit eiga grunnarnar, og vit skulu til at húsast við teimum.

Tað, sum undan var, tá bretar fiskaðu tað mesta av toskinum, var, at tá ið teir høvdu fiskað stovnin so langt niður, at tað ikki lónti seg hjá teimum, høvdu teir møguleika at fara onkra aðrastaðni at fiska. Hetta gav bein-anvegin eina vernd, eina friðing. Síðani 1977 hava vit sjálvir veitt her. Og vit hava hildið á t.d. at fiska tosk aftaná, at vit áttu at verið fluttir av figgjargligum orsökum - og hetta hava vit entá gjørt við studngi.

Skotpremia

Og Hjalti í Jákupsstovu heldur fram: -Vit hava so í dag inni í skipanini, eftir at øll hava fingið at vita - Ices hevur mælt til at steðga fiskiskapinum, vit hava gjørt tað, útróðrarmenn drepa ikki livandi - og nú geva vit skotpremiu, prísiskoyti fyrri tosk, og harvið hevur tú gjørt okkara grundarlag - fiskimannastættina - útróðrarmenninar til almanna-klientar. Teir fara ikki út at fiska fisk, teir fara út fyrri at fiska ein seðil, so teir kunnu fara á almanna-stovuna eftir pengum.

Hvat er hetta fyrri eitt land vit hava skapt! Og so kann ein klandrast um tað skulu vera 135 mm ella stongdar leiðir ella annað, tað er jú fullkomiliga volapykk sigur hann og heldur fram:

-Hava vit ikki nakrar politikarar, sum vilja stýra fyrri hesum fólkinum og húsast við tí rávøru, sum vit eiga, í fullum álvara og út frá tí sannroynd, at tilfeingið er avmarkað, so hjálpir ikki.

Vit mugu tí finna ein annan politikk, og tað royna menn nú. Men vit sita við "páholden" pen. IMF-ararnir koma higar og siga okkum, hvat vit skulu gera. Vit hava annars havt meira enn fimtan ár at funnið út av tí.

John Petersen ger eitt gott arbeiði

Hjalti í Jákupsstovu heldur annars, at tær atfinningarnar, sum hava verið í fjølmiðlunum móti fiskimálaráðharranum, eru fullkomiliga órættvísar.

-John Petersen er ein tann besti fiskimálaráðharrin vit hava havt í mong ár. Tað grundi eg m.a. á, at maðurin hevur sett sær fyrri at koma við nøkrum loysnum til frama fyrri stovnar. Hann hevur innsæð, at rávøru-tilfeingið er avmarkað, og at tað má byggjast upp aftur. Hann er førur fyrri at taka ópopulerar avgerðir, og hann argumentar fyrri teimum.

Uppá fyrispurning hvussu framtíðar flotin skal siggja út sigur Hjalti í Jákupsstovu, at tað er júst har tað politiska orðaskiftið skal fara fram.

-Vit mugu fáa eitt politiskt orðaskifti um, hvussu vit stýra fiskiskapinum í síni heild. Vit mugu taka hædd fyrri sam-

felagnum øllum, at tað er eitt avmarkað tilfeingi.

Góðan fisk og ikki dýr og stór skip

Vit vita, at í Føroyum eru tað ikki meira enn 10 til 12 tímar at sigla frá ystu leið í havn og tað eru 12 tímar at sigla úr havn til til næsta land. Tí eri eg ikki upptikin av, at skipini skulu vera tey bestu, tey dýrastu og tey størstu. Tað, sum er avgerandi, er, at tey føra ein góðan fiska upp á land, sum kann viðgerast og sum ein kann fáa góðan pris.

Manglar ásannan

Hvat boð hevur so stjórin á Fiskirannsóknarstovuni upp á 1993?

-Eg haldi tað manglar ein ásannan víða um í hesum landi, hvussu vánalig støðan er. Eg vænti ikki, at støðan verður nakað munandi betri komandi

ár, tí vit framvegis bara koma at hava upsan at líta á. Og útheiminum hava vit eina dreppión. Tvs. at tað vit skulu selja tað fer bífíga komandi ár.

Men vit mugu benda alt yvir á at viðgera fiskin so langt sum gjørligt í Føroyum.

So mugu vit taka í egna barm og royna at finna fram til, hvat vit vilja.

Hjalti í Jákupsstovu heldur fyrri, at støðan í landinum er sera álvarsom orsakað av niðurfiskingini. -Vit mugu so bara vóna, at nakað kemur undan av toski, men vit skulu ikki í einum roknistykki - fyrri tað at tað hevur verið eitt sindur av gróðri í sjónum eitt ár - halda, at toskurin kemur svimjandi inn aftur á grunnarnar. Tað er sera vandamikil politikkur. Vit kunnu sjálvandi vóna tað, men vit skulu ikki brúka tað í roknistykkinum.

jan

FYRITØKUR & EINSTAKLINGAR

Nú kunnu tit aftur leiga Høllina nakrar tímar til bóltsspæl.

Ítróttarhøllin á Hálsi

Tlf. 11475 (millum kl. 14-18)

Kamar til leigu

v/ Landavegin við atgongd til køk, bað og vaskikjallara.

Tlf. 17595